

Időutazás a Délmagyarországgal: 1956, a forradalom éve (47. rész)

A Dóm térről indultak az egyetemisták

A terror szülte félelem, szellemi és fizikai elnyomás, a reménytelen szegénység, a hatalomnak az emberi értékekkel és értékekkel szembeni teljes érzéketlensége elhozta a forradalmat.

Az 1956-os év még úgy kezdődött, mintha mi sem lenne készülődés. A január 3-i DM például arról számol be, hogy: „Ünnepélyes keretek között adták át Szeged ifjúságának és dolgozóinak a vízitelep és üdülő területét”.

Vízitelep és begyűjtés

Ahogy a lap írja: „Hétfőn délután az új ötéves terv megkezdésének első munkanapján több mint kétszáz szegedi ember jött össze a Haladás-pályával szemközti a Tisza-partján, hogy részese legyen annak az ünnepélyes aktusnak, amelyen a városi tanács átadja a Szeged ifjúságának a társadalmi munka segítségével felépülő ifjúsági vízitelep területét.”

Már többet sejtet a világ folyásáról a DM január 25-i tudósítása, miszerint: „Húsz nap alatt harminc parasztszalád lépett be a szegedi térszékbe – Mostanában egyetlen nap se múlik el Szegeden anélkül, hogy a város valamelyik termelőszövetkezetét meg ne látogatná egyénileg dolgozó parasztszalád, hogy kérjék felvételüket a közösbe. Január elsejétől 20-ig a szegedi egyénileg dolgozó parasztszaládok közül újabb 33 családot hagyott fel a régi, sok nehézséggel járó egyéni gazdálkodással.” Az erőszakos térszékítés újabb hulláma dühöng éppen. Az pedig akár mulatságos is lehetne, hogy a megye a begyűjtési versenynek nevezett fosztogatásban a második helyet érte el.

Íme a lap tudósítása január 29-éről: „Szombaton délután Hódmezővásárhelyen a Pártoktatók Házának zsúfolásig telt nagytermében bensőséges ünnepségen adta át Dághy Vilmos elvtárs, a begyűjtési miniszter első helyettese a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére indított országos versenyben második helyezést elért Csongrád megye dolgozó parasztszalágának a vándor-

95 ÉV – 95 NAPBAN ELBESZÉLVE

Májusban lesz 95 éve, hogy megjelent lapunk, a Délmagyarország első száma. Az évforduló alkalmából egy kis múltbeli kalandozásra hívjuk olvasóinkat. 95 lapszámon át szemelvényeket közlünk a 95 évfolyam fontos és érdekes írásából. És bár az ilyen válogatások szükségképpen esetlegesek, bízunk benne, hogy olvasóink örömeiket lelnek benne, és betekintést nyernek nemcsak az ország és Szeged közel egy évszázados történelmébe, hanem a Délmagyarország históriájába is.

Swartz Lajos temetése október 31-én

zászlót és az elismerő oklevelet.” És még egy érdekesség, már az október 10-i DM-ből, miszerint a városi tanács vb arról döntött, hogy jövőre megkezdik a Marx téri vásárcsarnok tervezését, mivel a teret teljesen a piac céljaira akarják hasznosítani.

Temetésekkel kezdődött

Októberben megmozdult a föld. A DM október 4-i száma címlapon ismer-

teti az MDP Központi Vezetőségének közleményét. „A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetősége elhatározta, hogy a korábbi évek politikai pereiben ártatlanul elítélt és kivégzett elvtársainknak, akiket a párt Központi Vezetősége már korábban rehabilitált, meg kell adni a munkásmozgalom harcosait, forradalmárait megillető végtisztességet.” A Rajk László, Pálffy György altábornagy, Szőnyi Tibor és Szalai András új-

ratemetését beharangozó hír megjelenését követő napon szintén az 1. oldalon hozta a lap a négy érintett család gyászjelentését. Október 7-én pedig Hatalmas részvét mellett temették el a párt nagy halottait címmel tudósít a DM a temetésről.

Az újratemetés kapukat nyitott. Az október 10-i lap már forradalom egyik bölcsőjének számító egyetemi József Attila-kör megalakulásáról tudósít, melynek elnökségében Baróti Dezső rektor elnök mellett ott volt Csákány Béla, Székely Sándor és kollégánk, Németh Ferenc újságíró is.

Az október 20-i lap az egyetemisták radikalizálódásáról számol be, arról, hogy a főiskolások is csatlakoztak a keddi gyűlésen megalakult Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetségéhez.

Kitört a forradalom

Az október 24-i DM 1. oldalán „A budapesti egyetemi ifjúság hatalmas tüntetése – kétszáz ezer fiatal az utcán” címmel tudósít a fővárosi eseményekről. Az oldal alján Lapzártakor jelentik címmel közli a következőket: „Az Ország-ház előtt, a Kossuth téren összegyűlelt hatalmas tömeg hosszú ideig együtt

maradt... Az esti órákban a város több pontján rendezavarásra került sor. Különösen súlyosan alakult a helyzet a Magyar Rádió székházának környékén, ahol a megtámadott karhatalmi alakulatok szorongatott helyzetükben fegyvert is használtak. Az összeütközésnek halálos áldozatai és sebesülteik vannak.”

A lap 3. oldalán közli tudósítását a szegedi eseményekről „Tüntető felvonulás Szegeden – Éjszakai nagygyűlés a Kossuth szobornál – Rend és nyugalom a városban” címmel. Íme: „Nem szervezte senki, nem kellett hosszas előkészítés, csak annyi, amíg leért Budapestről a hír: a pesti ifjúság az utcára tödült, hogy tüntetésével kifejezze együttérzését a lengyelek pár napja megindult harcával, a szabadságért, a szocialista demokráciáért. A budapesti ifjúság szava, eszméi visszhangra találtak Szegeden is. Több mint kétezer egyetemista indult el a kora esti órákban a Dóm térről, forradalmi dalokat énekelve, forradalmi jelzavakkal. A Marseilles dallamát a lengyelek éltetése váltotta fel, a Ha magyar vagy, állj közénk! jelszót a Kossuth címért vissza követelés.”

Szegeden alig néhány napig tart a forradalom. A november 1-jei lap (ekkor már Szeged Népe címmel Szeged Város Forradalmi Nemzeti Bizottságának lapja) még 1. oldalán tudósíthat a Takaréktár utcán az október 26-i tüntetésről agyonlőtt Swartz Lajos temetéséről, akit katonai gyászpompával és tömegek kísérték utolsó útjára. November 2-án a vezető anyag címe: „A Magyar Nemzeti kormány kinyilvánította a Magyar Népköztársaság semlegességét – A négy nagyhatalom segítségét kérjük – A magyar kormány felmondta a varsói szerződést”, november 3-án pedig „A magyar kormány tiltakozása a szovjet csapatok magyarországi hadmozdulatai miatt”. De Szegeden ekkor már itt vannak az idegen csapatok, melyek árménykában nálunk a hősköltemény véget ér. (Folytatjuk)

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SZÁVAY ISTVÁN

FIZIKA

Éljen a fizika!

DÉLMAGYARORSZÁG KONSTRUKCIÓS CSAPATVERSENY

2. FORDULÓ

Csapatlétszám: 2-4 fő
Korhatár: 9-12. évfolyam

FELADAT: KÉSZÍTSETEK VÍZHAJTÁSÚ AUTÓT!

Olyan szárazföldi járművet kell konstruálni, mely az üzemanyagul szolgáló vizet egy tartályban magával viszi, és kizárólag ezen vízmennyiség gravitációs helyzeti energiáját használja fel a jármű mozgatásához. A járművet álló helyzetből kell elindítani és csak indítás előtt lehet üzemanyagot tankolni, melynek mennyiségét hitelt érdemlően igazolni kell. A zsűri az autó fogyasztását fogja vizsgálni, vagyis azt, hogy mennyi a felhasznált víz térfogatának és a jármű által megtett út hosszának a hányadosa. A cél tehát az, hogy az autó minél kevesebb víz felhasználásával minél hosszabb utat tegyen meg. A zsűri a járművek esztétikai kivitelét is értékeli.

A DÉLMAGYARORSZÁG ÉS A DÉLVILÁG AJÁNDÉKAI:

I. díj Egy-egy mobiltelefon a csapat minden tagja számára.

II. díj Egy-egy 5000 Ft értékű ajándéksomag a csapat minden tagja számára.

Egy-egy 3000 Ft értékű ajándéksomag a csapat minden tagja számára.

Az egyes fordulók feladatainak legjobb megoldóit külön díjazza a zsűri.

A ZSŰRI TAGJAI:

dr. Szabó Gábor akadémikus (a zsűri elnöke), dr. Maróti Péter professzor, dr. Szatmári Sándor professzor, Csizsár Imre középiskolai tanár, Hegedűs Szabolcs újságíró.

A VERSENY 3 FORDULÓS,

minden forduló egy-egy konstrukciós feladat megoldásából áll, melyeket a versenykiírásban megjelölt nyilvános helyen, adott időpontban kell bemutatni. A verseny végeredménye a három forduló összesített eredménye alapján alakul ki.

•• A második feladat bemutatásának időpontja és helye:
2005. április 20., szerda, 15.00, Dóm tér

•• A harmadik feladat bemutatásának időpontja és helye: 2005. május 25., szerda, 15.00, múzeum előtt

A versennyel kapcsolatos további információ:
Csizsár Imre ELFT megyei titkár, tel.: 62/544-000/3776, mobil: 20/220-71-23 vagy e-mail: konstrukcio@fizikaeev.szeged.hu, info@fizikaeev.szeged.hu

HITELAKCIÓNK FOLYTATÓDIK!

Nyári gumiabroncsok és alufelnik széles választékban, kedvező áron!

0 % kamat

0 % THM* 8 hónapra

155/70-R13 75T	6720 Ft-tól
175/70-R13 82T	7780 Ft-tól
175/65-R14 82T	8890 Ft-tól
185/65-R14 86T	9640 Ft-tól
195/65-R15 91T	11970 Ft-tól

A feltüntetett árak bruttó fogyasztói árak
Honlap: www.pneu-trade.hu

Szolgáltatásainkról, árainkról érdeklődjön szervizünkben:
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, Szántó Kovács J.u. 121-125
Telefon és fax: 62/534-260 Nyitva: H-P: 7-18-ig és Sz: 7-12-ig
* Az akció 20% előleg befizetése esetén, egyes márkákra vonatkozik. A hitelbírálat jogát a Magyar Cetelem Bank fenntartja. A részletes feltételeket a hatályos Hirdetmény tartalmazza.

GUMI ÉS GYORSZERVIZ

...hogy tovább forogjon a kerekl!

Központ: TATA, Kocsi u.18. Tel.: 34/381-727 Fax: 34/381-526 E-mail: pneu-trade@pneu-trade.hu

A Tisza Volán Rt. tájékoztatja az utazóközönséget, hogy

az UTÁZÁSI KIÁLLÍTÁS időszaka alatt,
2005. április 1-3. között a CORA áruházról induló
ingyenes autóbuszjáratok közlekedtetése megváltozik.

Az alábbi napokon és időszakokban a CORA áruház irányába közlekedve minden járat betér a HANGÁR EXPO-hoz,
s a járatok sűrűn, 15 percenként közlekednek:

- április 1-jén (péntek) 12.30-tól 19.30-ig, valamint
- 2-án (szombaton) 9.30-tól 19.30-ig és
- 3-án (vasárnap) 9.30-tól 18.30 óráig.

(Az autóbuszok HANGÁR EXPO-hoz érkezésének tervezett időpontjai: óra 05, 20, 35 és 50 perckor.)

A fentiekkel kapcsolatban bővebb információ szerezhető be forgalomirányító helyeinken, illetve a Közönségkapcsolatok Irodánkban – Szeged Plaza
Tel.: 550-180, 550-181, 550-182.